

Sygnatura akt VI Ka 54/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **28 marca 2014** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Bożena Żywiół

Sędziowie SSO Marcin Mierz (spr.)

SSO Krzysztof Ficek

Protokolant Sylwia Sitarz

przy udziale Elżbiety Ziębińskiej

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2014 r.

sprawy **M. M.** ur. (...) we W.

syna M. i J.

oskarżonego z art. 178a§1 kk, art. 62 ust. 3 ustawy z dn. 29.07.2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 30 października 2013r. sygnatura akt IX K 1021/13

na mocy art. 437 § 1 kpk i art. 636 § 1 kpk

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

2. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki poniesione

w postępowaniu odwoławczym w kwocie 20 zł (dwadzieścia złotych)

i wymierza mu opłatę za II instancję w kwocie 30 zł (trzydzieści złotych).

Sygn. akt VI Ka 54/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 28 marca 2014 roku

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 30 października 2013 roku (sygn. akt IX K 1021/13), którym to wyrokiem sąd warunkowo umorzył postępowanie karne wobec M. M. oskarżonego o przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. oraz z art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, wywiódł obrońca zarzucając niesłuszne zastosowanie środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 1 roku w sytuacji, kiedy prawidłowa ocena materiału dowodowego z uwzględnieniem okoliczności dopuszczenia się przez oskarżonego zarzucanego mu czynu oraz jego właściwości osobistych prowadzi do wniosku, iż środek ten wobec jego fakultatywności w niniejszym stanie faktycznym stosowany być nie powinien. W oparciu o powyższy zarzut

obrońca wniósł o zmianę wyroku w części dotyczącej kary poprzez uchylenie środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczonego zaskarżonym wyrokiem.

Sąd zważył, co następuje:

Analiza akt sprawy, pisemnych motywów zaskarżonego orzeczenia oraz zarzutu i argumentacji apelacji prowadzić musiała do uznania, iż apelacja ta na uwzględnienie nie zasługuje, pozostając oczywiście bezzasadną. Ocena całokształtu okoliczności sprawy nie może prowadzić do wniosku innego niż ten, iż orzeczenie wobec oskarżonego w wyroku warunkowo umarzającym postępowanie środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres jednego roku pozostawało zasadne, a okoliczności wskazane przez obrońcę w wywiedzionej apelacji nie przemawiają za uznaniem, że słuszne pozostawałoby odstąpienie w realiach niniejszej sprawy od orzekania wobec oskarżonego tego środka, jak w apelacji postulował obrońca. Chociaż, jak trafnie podnosi apelujący, orzekanie środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w wyroku warunkowo umarzającym postępowanie pozostaje fakultatywne (tak też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2002 r., sygn. akt I KZP 33/01, OSNKW 2002/3-4/15, Prok.i Pr.-wkł. 2002/4/3, Wokanda 2002/10/20, Biul.SN 2002/2/22), to jednak do nieorzeczenia tego środka może dojść wyłącznie wówczas, gdy okoliczności zdarzenia wskazują nie tyle, jak w niniejszej sprawie, na przewagę elementów łagodząco wpływających na orzekanie zakazu o którym mowa w art. 39 pkt 3 k.k., ile w realiach konkretnej sprawy zachodzą wyłącznie okoliczności łagodzące, bądź też okoliczności obciążające pozostają śladowymi przy uwzględnieniu ich wpływu na orzeczenie środka karnego na tle całokształtu elementów mających znaczenie dla orzekania o tym środku. Odstąpienie od orzeczenia tego obligatoryjnego co do zasady środka karnego pozostaje rozstrzygnięciem na tyle wyjątkowym, że zapaść może wyłącznie w sytuacji wyżej opisanej, gdy nie tylko stężenie alkoholu we krwi sprawcy jest niewielkie, czy też jak w niniejszej sprawie, zbliżone do granicy dzielącej przestępstwo i wykroczenie, lecz także do popełnienia przestępstwa doszło o czasie i w miejscu w którym natężenie ruchu drogowego pozostaje nieduże, a sprawca którego dotychczasowe postępowanie dowodzi, iż pozostaje on kierowcą wobec którego nie można mieć żadnych zastrzeżeń, pokonał w stanie nietrzeźwości niewielki odcinek drogi. Wyjątkowość tego rozstrzygnięcia wywodzić trzeba również i z tej okoliczności, iż jak trafnie dostrzegł to sąd rejonowy, zgodnie z art. 87 § 3 k.w. orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów pozostaje obligatoryjne w przypadku dopuszczenia się przez sprawcę czynu polegającego na prowadzeniu pojazdu mechanicznego w stanie po użyciu alkoholu, a więc stanie nie tak obciążającym jak stan nietrzeźwości decydujący o zakwalifikowaniu zachowania oskarżonego jako przestępstwa. Odmienne zatem niż w apelacji podnosi obrońca, rezygnacja z orzeczenia wobec sprawcy przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, pozostaje rozstrzygnięciem o charakterze wyjątkowym na tle obligatoryjnego orzekania tego środka zarówno na gruncie przepisów kodeksu karnego, jak i kodeksu wykroczeń wobec sprawcy czynu polegającego na kierowaniu pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości lub po użyciu alkoholu. Stąd też wyjątkowe muszą pozostawać okoliczności sprawy, by do zaniechania orzeczenia środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych doszło.

Okoliczności niniejszej sprawy do wniosku o możliwości rezygnacji z orzeczenia wobec oskarżonego środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych nie uprawniają. Szczególnie akcentowaną w apelacji obrońcy okolicznością łagodzącą pozostaje fakt dopuszczenia się przez oskarżonego zarzuconego jego osobie czynu w stanie nietrzeźwości zbliżonej do granicy dzielącej przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. i wykroczenie z art. 87 § 1 k.w.. Nie jest to jednak jedyna okoliczność, którą brać trzeba pod uwagę przy ocenie, czy zasadne pozostaje odstąpienie od orzekania wobec oskarżonego środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Pozostałe z okoliczności na orzeczenie to wpływających ani osoby oskarżonego, ani jego czynu nie stawiają w tak korzystnym świetle, by uzasadniało ono wniosek o słuszności rezygnacji z orzeczenia wobec jego osoby środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, czego w apelacji domaga się obrońca. Stopień nietrzeźwości oskarżonego zbliżony do stanu, który uzasadniałby potraktowanie popełnionego przez niego czynu jako wykroczenia w wystarczającym stopniu uwzględniony został przez sąd rejonowy poprzez wydanie wobec oskarżonego wyroku warunkowo umarzającego postępowanie karne pomimo przypisania oskarżonemu nie tylko przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. za które orzekł sąd rejonowy środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, lecz także przestępstwa z ustawy o

przeciwdziałaniu narkomanii. To właśnie ten niewielki stopień nietrzeźwości spowodował, że pomimo popełnienia przez oskarżonego dwóch przestępstw sąd rejonowy zdecydował o zastosowaniu wobec oskarżonego daleko idącego ustępstwa w postaci warunkowego umorzenia postępowania karnego.

Oceniając okoliczności decydujące o orzeczeniu wobec oskarżonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych pamiętać nadto trzeba, że czynu przypisanego oskarżonemu dopuścił się on pokonując w stanie nietrzeźwości znaczny, liczący ponad sto kilometrów odcinek drogi, w którą wyruszając musiał znajdować się w stanie nietrzeźwości istotnie wyższym niż wynikający z przeprowadzonego na użytek niniejszej sprawy badania stanu trzeźwości. Co więcej, poruszał się oskarżony autostradą będącą drogą na której w czasie w którym popełnione zostało przestępstwo, jak i w czasie bezpośrednio godziny jego popełnienia poprzedzającym, gdy poruszał się oskarżony tą drogą, natężenie ruchu drogowego pozostaje szczególnie duże. Na drodze tej pojazdy poruszają się z dużą prędkością. Przewoził nadto oskarżony pasażera, która to okoliczność pozostaje nie bez wpływu na stopień społecznej szkodliwości czynu jego osobie przypisanego, zwiększając stopień abstrakcyjnego zagrożenia jakie niesło ze sobą popełnione przez oskarżonego przestępstwo. Także ocena oskarżonego jako kierowcy nie pozostaje dla niego korzystna gdy zważy się na wskazane w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wykroczenia popełnione w przeszłości przez M. M..

Odmienne niż w apelacji argumentuje obrońca, fakt iż jest oskarżony osobą, która w ramach prowadzonej działalności zawodowej jest intensywnym użytkownikiem dróg stanowi okoliczność, która obciąża oskarżonego w aspekcie orzeczenia środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Jako kierowca zawodowo korzystający z dróg, winien on właśnie zdawać sobie sprawę bardziej niż przeciętny użytkownik drogi z zagrożenia jakie dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym stwarza kierując samochodem w stanie nietrzeźwości. Popełnienie przez oskarżonego przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. w powiązaniu z zawodowym kierowaniem pojazdami, a więc regularnym i intensywnym użytkowaniem dróg powoduje, iż stwarza oskarżony znacznie większe niż przeciętny użytkownik drogi zagrożenie dla tego bezpieczeństwa nakazujące wyeliminowanie oskarżonego jako kierowcy tak, by odczuwając płynącą z popełnienia przestępstwa dolegliwość powstrzymał się od ponownego popełnienia przestępstwa. Stopień potencjalnego zagrożenia dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w realiach niniejszej sprawy wyższy ze względu właśnie na użytkowanie przez oskarżonego drogi w związku z prowadzoną przez niego działalnością zawodową, stanowi jedną z podstawowych okoliczności posiadających wpływ na wymiar środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Orzeczenie wobec oskarżonego środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych nie może być dla niego zaskoczeniem. Podejmując decyzję o prowadzeniu samochodu w stanie nietrzeźwości musiał on liczyć się z tym, że orzeczony zostanie wobec jego osoby taki środek niezależnie od tego, czy jest on kierowcą zawodowym, czy też nie i niezależnie od tego jaki wpływ na jego sytuację majątkową orzeczenie zakazu będzie miało.

Argumenty podniesione przez obrońcę w apelacji nie były w stanie spowodować zmiany zaskarżonego wyroku. Z przytoczonych już w niniejszym uzasadnieniu powodów nie ma racji obrońca, gdy argumentuje, że orzeczenie wobec oskarżonego środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych nie pozostawało zasadne. Okoliczności łagodzące w niniejszej sprawie występujące w sposób wystarczający wyraz znalazły w warunkowym umorzeniu postępowania wobec oskarżonego. Kwestia przypadkowości zatrzymania oskarżonego do kontroli drogowej nie może posiadać żadnego znaczenia dla konieczności orzeczenia wobec jego osoby środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Wpływu na to orzeczenie nie może posiadać nadto okoliczność, iż przed podjęciem jazdy samochodem w stanie nietrzeźwości oskarżony podjął działania zmierzające do zbadania stanu jego trzeźwości za pomocą dostępnych powszechnie urządzeń, skoro jak sam przyznał, nie był w stanie w miarodajny sposób odczytać wyników przeprowadzonego badania. Jeśli rzeczywiście zbadał oskarżony swój stan jeszcze zanim wyruszył w drogę, a zatem w czasie gdy alkoholu w jego krwi było znacznie więcej niż podczas kontroli stanowiącej pierwszą z czynności podjętych w niniejszej sprawie, to wskazania urządzenia kontrolującego zawartość alkoholu we krwi musiały być znacznie wyższe niż wynikające z badań stanowiących podstawę wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Dolegliwości płynące z wydanego wobec oskarżonego wyroku, związane z koniecznością uiszczenia świadczenia pieniężnego oraz najkrótszego z możliwych do ustanowienia okresów próby i orzeczonego środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres jednego roku nie mogą zostać uznane w

realiach niniejszej sprawy za zbyt dla oskarżonego uciążliwe. Przyjęcie, że rezygnacja z orzeczenia wobec oskarżonego środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych skutkowałaby zbyt małą dla oskarżonego dolegliwością zapadłego wobec niego wyroku nie pozostaje równoznaczne ze stwierdzeniem, iż de facto zawsze, także w przypadku warunkowego umorzenia postępowania środek taki należałoby wobec sprawcy przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. orzekać. Argument zaprezentowany przez sąd rejonowy mógłby nie znaleźć zastosowania na gruncie innej sprawy w której dolegliwości płynące z pozostałych z zawartych w wyroku warunkowo umarzającym rozstrzygnięć pozostawałyby na tyle duże, że rezygnacja z orzeczenia zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych nie prowadziłaby do zbyt małej dolegliwości orzeczenia wobec sprawcy. W sprawie niniejszej sytuacja taka nie ma miejsca.

O rażącej niewspółmierności środka karnego można mówić jedynie wówczas, gdy środek orzeczony przez sąd w sposób oczywisty, wyraźny, a więc rażący odbiega od tego, który należałoby orzec prawidłowo stosując dyrektywy wymiaru kary. Przy orzekaniu kar oraz środków karnych za przestępstwa drogowe sądy powinny mieć na uwadze, że porządek i bezpieczeństwo na drogach w niemałym stopniu zależą od stosowania właściwej represji. Oceniając zasadność orzeczenia fakultatywnego w tym wypadku środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych sąd mieć musi na względzie stopień niebezpieczeństwa dla ruchu drogowego, jaki sprawca przedstawia na tle konkretnych okoliczności przypisanego mu czynu. Jak zostało to już w uzasadnieniu niniejszym wskazane, również i te okoliczności wypadają dla oskarżonego w niniejszej sprawie niekorzystnie. Występujące w sprawie okoliczności łagodzące w sposób wystarczający wpłynęły na wymiar orzeczonego wobec oskarżonego środka karnego, który to wymiar odpowiada najniższemu z przewidzianych ustawą. Mając zatem na względzie całokształt okoliczności posiadających wpływ na orzeczenie o środku karnym, jak również przy uwzględnieniu zasad wymiaru środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów, uznał sąd okręgowy, że zasadnym pozostaje orzeczenie w niniejszej sprawie wobec oskarżonego takiego zakazu. Orzeczony środek karny nie przekracza stopnia winy, przede wszystkim natomiast odpowiada dyrektywom prewencji generalnej i indywidualnej. Represja wyrażająca się w orzeczeniu wobec sprawcy przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów stanowi dla kierującego dolegliwość, a co najważniejsze, chroni bezpieczeństwo w ruchu przez wyeliminowanie z niego niezdyscyplinowanych i nieodpowiedzialnych kierowców.

Okoliczności powyższe skutkować musiały uznaniem apelacji obrońcy za oczywiście bezzasadną. Nie dopatrył się nadto sąd odwoławczy podstaw do zwolnienia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów procesu, którymi w zakresie postępowania odwoławczego obciążył oskarżonego.